

Frumvarp til laga um lífeyrisréttindi almannatrygginga og félagslegan stuðning

Landssamtök lífeyrissjóða

19. mars 2013

Ágúst Þór Sigurðsson

Almennt um frumvarpið

- Gerð frumvarpsins
- Heiti og uppbygging
- Helstu breytingar
- Áhersla á skýra framsetningu
- Gildistaka
- Helstu ákvæði einstakra kafla

1. kafli. Markmið, orðskýringar og gildissvið

- Markmið
- Orðskýringar
 - ✓ Lífeyrisþegi, tekjur o.fl.
- Efnislegt gildissvið
 - ✓ Lífeyristryggingar, börn, stuðningur vegna sérstakra aðstæðna, dvalar- og hjúkrunarheimili
 - ✓ Frumvarp um slysatryggingar almannatrygginga
 - ✓ Lög um sjúkratryggingar
- Persónulegt gildissvið og sérákvæði

2. kafli. Aldraðir

- Starfshópurinn
- Þverpólítískur og þverfaglegur
- Niðurstaða byggð á tillögu starfshópsins
- Mikil einföldun
 - ✓ Sameining bótaflokka
 - ✓ Engin frítekjumörk
 - ✓ Sama vægi allra tekna

Fækkun bótaflokka

Núverandi fyrirkomulag:

- Ellilífeyrir
- Tekjutrygging
- Heimilisuppbót
- Framfærsluuppbót

Nýtt fyrirkomulag:

- Ellilífeyrir
- Framfærsluuppbót

Einföldun útreiknings

Núverandi fyrirkomulag:

- Atvinnutekjur
- Lífeyrissjóðstekjur
- Fjármagnstekjur
- Aðrar tekjur
- Mismunandi frítekjumörk og ekki sama vægi tekna
- Tekjur undanþegnar

Nýtt fyrirkomulag:

- Tekjur
- Engin frítekjumörk og sama vægi allra tekna
- Tekjur undanþegnar

Áhrif breytinganna – býr einn

	100%	80%	70%	60%	50%	45%
<u>Tekjur</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>
0	203.005	203.005	203.005	203.005	203.005	203.005
25.000	178.005	183.005	185.505	188.005	190.505	191.755
50.000	153.005	163.005	168.005	173.005	178.005	180.505
75.000	128.812	143.005	150.505	158.005	165.505	169.255
100.000	114.247	123.005	133.005	143.005	153.005	158.005
150.000	85.116	87.500	98.005	113.005	128.005	135.505
200.000	55.985	65.000	65.000	83.005	103.005	113.005
250.000	28.202	42.500	42.500	53.005	78.005	90.505
300.000	11.425	20.000	20.000	23.005	53.005	68.005
350.000	0	0	0	0	0	45.505
400.000	0	0	0	0	0	23.005
450.000	0	0	0	0	0	505
500.000	0	0	0	0	0	0

Áhrif breytinganna – býr með öðrum

	100%	80%	70%	60%	50%	45%
<u>Tekjur</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>
0	174.946	174.946	174.946	174.946	174.946	174.946
25.000	149.946	154.946	157.446	159.946	162.446	163.696
50.000	124.946	134.946	139.946	144.946	149.946	152.446
75.000	106.952	121.250	122.446	129.946	137.446	141.196
100.000	95.702	110.000	110.000	114.946	124.946	129.946
150.000	73.202	87.500	87.500	87.500	99.946	107.446
200.000	50.702	65.000	65.000	65.000	74.946	84.946
250.000	28.202	42.500	42.500	42.500	49.946	62.446
300.000	11.425	20.000	20.000	20.000	24.946	39.946
350.000	0	0	0	0	0	17.446
400.000	0	0	0	0	0	0
450.000	0	0	0	0	0	0
500.000	0	0	0	0	0	0

2. kafli. Uppbygging

- Ávinnsla réttinda
- Útreikningur greiðslna
 - ✓ Fjárhæð á ári
 - ✓ Áhrif búsetu
 - ✓ Lækkunarhlutfall
 - ✓ Áhrif tekna
- Frestun á töku ellilífeyris
- Stuðningur vegna sérstakra aðstæðna
 - ✓ Uppbætur á lífeyri

3. Kafli. Skert starfsgeta

- Ekki miklar efnislegar breytingar að sinni
- Vinna við starfsgetumat og nýtt bótakerfi
- Gildandi ákvæði tekin saman í sama kafla
- Uppbygging svipuð og í kafla um aldraða
- Ávinnsla réttinda og skilyrði fyrir greiðslum
 - ✓ Breytingar sem varða inngöngu í kerfið
 - ✓ 6 mánaða undanþágan afnumin
 - ✓ Slakað á kröfum ef búseta hér á landi áður

3. kafli – frh.

- Endurhæfingargreiðslur
 - ✓ Breytt heiti – ekki lífeyrir
 - ✓ Sömu reglur um inngönguskilyrði
- Tekjuhugtakið flóknara
 - ✓ Mismunandi vægi tekna
 - ✓ Frítekjumörk áfram
- Tengsl við slysaörorku
 - ✓ Mat á örorku og útreikningur greiðslna
- Örorkuskírteini – mat en ekki greiðslur

4. kafli. Dvalar- og hjúkrunarheimili

- Undirbúningur flutnings málefna aldraðra til sveitarfélaga stendur yfir
- Þátttaka heimilismanna í kostnaði reiknuð út
- Gildandi reglum safnað saman í einn kafla
- Ákvæði reglugerða lögfest
- Ákvæði færð úr lögum um málefni aldraðra
- Uppbyggingu breytt
- Útreikningur í samræmi við tillögur starfshóps vegna ellilífeyris

5. kafli. Börn

- Öll ákvæði gildandi laga um greiðslur vegna barna færð í einn kafla
- Uppbygging skýrari
- Efnislega að mestu óbreytt
- Nauðsynlegar breytingar gerðar varðandi einstök atriði
- Barnalífeyri skipt í fleiri ákvæði eftir eðli þeirra
- Fjölskyldubætur (barnatryggingar) til skoðunar

6. kafli. Stuðningur vegna sérstakra aðstæðna

- Lög um félagslega aðstoð hluti af frumvarpinu
- Greiðslur félagslegs eðlis í sérstökum kafla
- Markmið kaflans
 - ✓ Félagslegur stuðningur
 - ✓ Tekið mið af öllum aðstæðum við mat á þörf
- Persónulegt gildissvið
 - ✓ Lögheimili og búseta á Íslandi
- Efnislegt gildissvið
 - ✓ Uppbætur til lífeyrisþega
 - ✓ Aðrar greiðslur félagslegs eðlis

6. kafli – frh.

- Uppbætur á lífeyri
 - ✓ Vegna framfærslu – breytingar á næstu árum
 - ✓ Vegna kostnaðar
 - ✓ Vegna hreyfihömlunar
- Styrkir til bifreiðakaupa
- Endurgreiðsla kostnaðar
- Umönnunargreiðslur vegna barna
- Umönnunarbætur
- Dánarbætur

7. kafli. Framkvæmd

- Ósamrýmanleg réttindi
 - ✓ Meginreglan
 - ✓ Greiðslur samkvæmt þessum lögum
 - ✓ Greiðslur samkvæmt öðrum lögum
- Fangelsisdvöl, greiðslur til þriðja aðila
- Réttarstaða sambýlisfólks
 - ✓ Sömu réttindi og sömu skyldur og hjón
 - ✓ Samsköttun og tekjuupplýsingar

7. kafli – frh.

- Útreikningur og endurreikningur bóta
- Heildstætt í einum kafla
 - ✓ Tekjuáætlun og útreikningur
 - ✓ Nýjar upplýsingar um tekjur og breytingar
 - ✓ Endurreikningur
 - ✓ Ofgreiðslur og vangreiðslur
- Innheimta ofgreiddra bóta
 - ✓ Skuldajöfnuður
 - ✓ Hámark frádráttar
 - ✓ Frekari innheimtuaðgerðir
 - ✓ Undanþágur og lækkanir

8. kafli. Málsmeðferð og stjórnsýslureglur

- Ýmsar reglur stjórnsýslulaga teknar upp í frumvarpið
- Kveðið skýrt á um réttindi borgaranna og skyldur í samskiptum við stjórnvöld
- Umsóknir með rafrænum hætti
- Upphaf og lok bótaréttar
- Greiðslur eftir á í stað fyrirfram
- Leiðbeiningar- og rannsóknarskylda

8. kafli – frh.

- Upplýsingaskylda umsækjenda og þeirra sem fá greiðslur
- Skortur á upplýsingum
- Upplýsingar frá stofnunum og fyrirtækjum
- Þagnarskylda og meðferð persónuupplýsinga
- Eftirlit og viðurlög
 - ✓ Takmarkaðar heimildir í gildandi lögum
 - ✓ Stíga varlega til jarðar við rýmkun heimilda
- Stjórnarsýslukærur

9. kafli. Stjórnarsýsla

- Yfirstjórn
- Tryggingastofnun og þjónustustöðvar
- Hlutverk Tryggingastofnunar
 - ✓ Framkvæmd lífeyristrygginga og annarra lögbundinna verkefna
 - ✓ Ráðgjöf, kynning, birting upplýsinga
- Stjórn
- Forstjóri
 - ✓ Hæfniskröfur auknar
- Úrskurðarnefnd almannatrygginga

10. kafli. Almenn ákvæði og gildistaka

- Ákvörðun fjárhæða
 - ✓ Breytingar frá gildandi lögum
 - ✓ Orlofs- og desemberuppbætur
- Fjármögnun
- Milliríkjasamningar
- Útflutningur og skörun bóta
- Almenn reglugerðarheimild
- Gildistaka 1. júlí 2013
- Reglugerðir gilda þar til nýjar verið útgefnar

Annað

- Greiðslur eftir á frá 1. janúar 2014
- Undirbúningur og kynningarstarf
- Ákvæði til bráðabirgða
 - núgildandi, t.d. víxlverkanir, frítekjumörk og skerðingarhlutfall
 - ný, t.d. framfærsluuppbot og samanburður við eldri reglur
- Kostnaðarumsögn fjármála- og efnahagsráðuneytis

